

50 JAAR TOPPOP

Het verhaal van het populairste
popprogramma

Tom Steenbergen

50JAAR

© Tom Steenbergem & Universal Music Books

Eerste druk november 2020

Omslagontwerp: TFX Image Development, Rene van der Weijde

Tekst: Tom Steenbergem

Grafische vormgeving binnenwerk: Henk Tijbosch

Redactie: Jeannette van Enst

Eindredactie: Frans Steensma

Drukwerk: Related Graphic Media, Jan Hoogendijk

Realisatie: Universal Music Books, Roy Teysse & Dennis van Tetering

Distributie: Luitingh Sijthoff

UNIVERSAL MUSIC BOOKS

Foto's binnenwerk: Beeld en Geluid

TOPPOP logo onder licentie van AVROTROS

De uitgever heeft geprobeerd alle rechthebbenden van het beeldmateriaal en de teksten te achterhalen. Zij, die desondanks menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich binnen twee maanden na publicatie tot de uitgever wenden.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

INLEIDING	6	ZESDE SEIZOEN (1975-1976) =>	92	TIENDE SEIZOEN (1979-1980) =>	176	VEERTIENDE SEIZOEN (1983-1984) =>	218
DE HOOGTEPUNTEN UIT TOPPOP	9	DE DISCORAGE	93	AL MEER VIDEOCLIPS	176	PATRICIA PAAY	218
DOEBIDOE VOORGANGER TOPPOP	10	TAVARES	94	JULIO IGLESIAS	178	BRITSE NEW WAVE EN SYNTHPOP	219
EERSTE SEIZOEN (1971-1972) =>	18	THE TRAMMPS	95	EARTH & FIRE NO.1 MET WEEKEND	179	ROBERTO JACKETTI & THE SCOOTERS	220
BONNIE ST. CLAIRE IN DE SOESTER DUINEN	20	GLORIA GAYNOR	96	400 ^{STE} AFLEVERING	181	FRANK BOEIJEN	221
BLACK SABBATH EN LES HUMPHRIES	22	DONNA SUMMER	97	NEDERLANDSE MEIDENGROEPEN	182	VIJFTIENDE SEIZOEN (1984-1985) =>	224
TOPPOP ALS HITMAKER	23	KC & THE SUNSHINE BAND	97	MAYWOOD	182	WHITNEY HOUSTON	225
ELTON JOHN TUSSEN DE PAPAZZI	24	CHIC	98	DOLLY DOTS	183	JIM DIAMOND EN PH.D.	226
TWEDE SEIZOEN (1971-1972) =>	28	TONNY EYK	99	LIPPS INC.	184	OPUS: LIVE IS LIFE	226
MIDDLE OF THE ROAD	29	ANITA MEYER OP ÉÉN	100	DORIS D & THE PIN3	184	ANDRÉ HAZES	227
THE BEE GEES	36	NEDERPOP IN DE LIFT MAGGIE MACNEAL	105	SPARGO	185	AFSCHEID VAN AD VISSER, JESSY WINKELMAN	
THE BEACH BOYS	37	PUSSYCAT	105	DANCE TV-SPECIAL	186	EN BERT VAN DER VEER	227
DERDE SEIZOEN (1972-1973) =>	40	DE 250 ^{STE} TOPPOP	107	10 JAAR TOPPOP	188	JESSY WINKELMAN	229
TIENERIDOLEN THE OSMONDS EN DAVID CASSIDY	40	DE GEESTELIJK VADER VAN TOPPOP RIEN VAN WIJK	112	ELFDE SEIZOEN (1980-1981) =>	190	ZESTIENDE SEIZOEN (1985-1986) =>	234
HET NEDERLANDSE SUCCES VAN CHI COLTRANE	41	ZEVENDE SEIZOEN (1976-1977) =>	124	BOB MARLEY	190	JAN STEEMAN	236
GLAMROCK DOORBRAAK	42	PENNEY DE JAGER	127	JOHN LENNONS DOOD	192	ZEVENTIENDE SEIZOEN (1986-1987) =>	240
SWEET	42	EURO DISCO	130	KERST TV-SPECIAL	192	LÉONIE SAZIAS	240
MUD	43	BONEY-M	130	THE NEW ROMANTICS	193	THE BANGLES	243
SLADE	45	BACCARA	131	ROXY MUSIC GAF HET VOORBEELD	194	MEL & KIM	243
VIERDE SEIZOEN (1973-1974) =>	54	SILVER CONVENTION	132	TWAALFDE SEIZOEN (1981-1982) =>	196	VIDEOCLIPS	244
FRANS SCHUPP	55	NEDERPOP KOMT OP	133	NOVELTY HITS	197	CHRIS BERGER	244
BEZOEK VAN ABBA EN DAVID BOWIE	60	NORMAAL	133	LEVEL 42	197	ACHTTIENDE SEIZOEN (1987-1988) =>	250
ABBA HOFLEVERANCIER VAN TOPPOP	60	VOLENDAM: THE CATS EN BZN	135	KIM WILDE	198	DE LAATSTE TOPPOP	251
DAVID BOWIE MET REBEL REBEL	63	BZN	136	DERTIENDE SEIZOEN (1982-1983) =>	202	WILLEM VAN KOOTEN	251
MR. TOPPOP AD VISSER	65	GEORGE BAKER SELECTION	137	HÉ HÉ HÉ AVRO'S TOPPOP... YEAH!	202	NAWOORD	252
CONCURRENTIE VAN SJEFF VAN OEKEL	71	DRIVE-IN SHOWS	140	PRINCE MOHAMMED IS ZOEK	202	BRONNEN	254
VIJFDE SEIZOEN (1974-1975) =>	76	ACHTSTE SEIZOEN (1977-1978) =>	144	ANDRÉ VAN DUIN WEKENLANG OP ÉÉN	203		
THE DAY THE MUSIC DIED	76	THE JACKSONS MET MICHAEL JACKSON	144	GOLDEN EARRING	204		
OORLOG IN HITPARADELAND	77	TOPSEIZOEN VOOR TOPPOP	145	RINUS GERRITSEN (GOLDEN EARRING)	205		
AVRO'S RADIO & TELEVISIETIP	78	IGGY POP BREEKT STUDIO AF	146	NEDERPOP EXPLO3IE	207		
DE NATIONALE HITPARADEKRANT	78	DECORONTWERPER JAAP DE GROOTE	147	DOE MAAR	207		
AVRO'S TOPPOP PRESENTEERT... DE NATIONALE HITPARADE!	80	BLONDIE IN TOPPOP: EEN VERPLETTERENDE GEBEURTENIS	153	DRUKWERK	208		
SCHLAGERS, CHANSONS EN CARNAVALSKRAKERS	80	MAGISTRAAL DEBUUT KATE BUSH	155	TOONTJE LAGER	209		
GEORGE MCCRAE HOGEPRIESTER VAN DE DISCO	84	TV-SPECIAL VAN EMMYLOU HARRIS	156	HET GOEDE DOEL	210		
EEN BONTE MIX VAN HITS	85	NEGENDE SEIZOEN (1978-1979) =>	158	HENK WESTBROEK	211		
KILLER QUEEN IN TOPPOP	86	AVRO'S TOPPOP HITPARADE	159	NEUE DEUTSCHE WELLE	212		
TOPPOP EN DE ANIMATIE CLIPS	88	SATURDAY NIGHT FEVER EN GREASE	160	NINA HAGEN	212		
LOVE IS ALL VAN ROGER GLOVER	89	DIRE STRAITS MET SULTANS OF SWING	161	FALCO'S ROCK ME AMADEUS	213		
		10CC EN DREADLOCK HOLIDAY	162	NENA'S 99 LUFTBALLONS	214		
		OVER NAAR ONZE BUITENLAND- CORRESPONDENT FONS VAN WESTERLOO	164	VIDEOCLIPS	216		
		AMANDA LEAR	165				
		MEAT LOAF	166				
		THE VILLAGE PEOPLE	168				
		THE POLICE: OVERTUIGEND OPTREDEN IN TOPPOP	169				
		HERMAN BROOD	170				
		SEXY DAMESGROEPEN	171				
		THREE DEGREES	171				
		SISTER SLEDGE	172				
		POINTER SISTERS	173				

Inleiding

6 **'Hé Hé Hé AVRO's Toppop!'** Elke vrijdagavond rond 7 uur knalde de herkenningstune van het popprogramma op tv de Nederlandse huiskamers in. Op de bank zat je dan, net onder de douche vandaan, haartjes nog nat en netjes gekamd, in spanning te kijken wie er in de Top 5 van meest populaire platen zat en of jouw favorieten erbij stonden. Het programma werd immers door de kijkers zelf samengesteld. In die tijd was er nog geen internet of Whatsapp maar gebeurde dat via het versturen van een briefkaart met jouw persoonlijke Top 5. En dan was het spannend of jouw favoriete hit op de buis kwam. Het was hét ijkpunt van de jeugd voor wat er die week populair was en wat niet. Welke mode was 'in' en welke popster kreeg een plaatsje op de muur van je slaapkamer? Nog even naar Toppop kijken en dan naar bed.

Toppop was hét pop tv-programma van Nederland. Zonder Toppop geen hit. Het werd een instituut waarin elke popartiest maar al te graag wilde staan. ABBA was er, en Queen. Maar ook David Bowie en Michael Jackson. Legendarisch waren de optredens van Elton John, Iggy Pop en Blondie. Ze kwamen naar de Toppop studio in de tijd dat de videoclip nog niet bestond - de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw - om te playbacken op een ge-

luidsband. En natuurlijk zag je in Toppop ook de laatste hits van vaderlandse bodem: Golden Earring, Earth & Fire, de Dolly Dots, maar ook Doe Maar en Herman Brood. Ze kwamen maar al te graag naar de Toppop-studio.

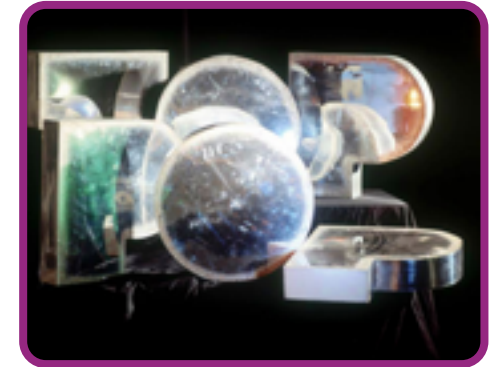
Op 22 september 1970 ging de eerste aflevering van Toppop de lucht in. Eerst nog in zwart-wit, met aanvankelijk nog alleen een Top 5, samengesteld door de kijkers zelf. Rien van Wijk, de oervader van Toppop, had de AVRO-directeuren de oren van hun kop moeten praten om dit wekelijkse popprogramma te mogen maken. De hoge heren konden niet geloven dat je op maandag een popster als Elton John of David Bowie kon bellen en dat die dan een paar dagen later in de Toppop studio zijn laatste hit zou komen playbacken om het vervolgens op vrijdagavond uit te zenden. Ze vonden het zelfs een belachelijk idee en dachten dat het programma hoogstens een halfjaar zou kunnen bestaan. Maar het werkte. Toppop groeide uit tot een tv-legende en hield het maar liefst achttien seizoenen vol. Het werd in 1999 zelfs gekozen tot beste programma van de 20ste eeuw!

Later, toen MTV zijn intrede deed, hadden de popartiesten hun eigen videoclip, waarop ze overigens ook gewoon playbackten. Eind jaren tachtig ging de videoclipcultuur de eigen

opnamen in de Toppop studio in Hilversum verdringen. Toen Toppop langzamerhand een videoclipprogramma werd, evenals MTV, verdween het in 1988 bijna geruisloos van de buis. Maar in zijn gloriejaren zat de jeugd rond 7 uur thuis gekluisterd aan de buis. Op het hoogtepunt keken er ruim vijf miljoen jongeren naar het programma met een marktaandeel van 50%.

De buitenlandse megasterren hebben allen hun eigen herinnering aan Toppop. Elton John memoreert in zijn autobiografie dat hij het maar raar vond om zijn eerste grote hit *Your Song* in 1970 te moeten playbacken omringd door een stel opdringerige fotografen op locatie in het Amsterdamse Bos. Punker Iggy Pop sloopte de halve tv-studio en eindigde zijn destructieve act kronkelend op de studiovloer. David Bowie verscheen compleet in zijn *Ziggy Stardust* outfit met een zwart ooglapje en deed een gedenkwaardig optreden met zijn hit *Rebel Rebel*. Debbie Harry van Blondie keek uitdagend in de Toppop camera en bracht nonchalant kauwgom kauwend de wereldprimeur van haar no.1-hit *Denis*.

Het waren legendarische optredens als je ze nu terugziet op YouTube: Nile Rogers met zijn sophisticated discoformatie Chic met *Le Freak* en Donna Summer met haar erotische *Love*

To Love You Baby. In menig huiskamer gingen de wenkbrauwen van de ouders omhoog bij de zwoele optredens van Amanda Lear en een sexy Grace Jones die zonder schroom haar borsten half ontblootte.

Ook vele Nederlandse artiesten hebben hun populariteit mede aan Toppop te danken: Golden Earring was er al vanaf het begin bij met hun grote nummer 1-hit uit 1970: *Back Home*. Earth & Fire met Jerney Kaagman was hofleverancier. Elke jongen keek zijn ogen uit toen Jerney in een helblauwe catsuit sensueel over het Toppop podium bewoog op het ritme van hun hit *Weekend*. De jongens van Doe Maar braken menig meisjeshart en Herman Brood was op het Toppop podium even recalcitrant als in het dagelijks leven. Ook Het Goede Doel, Normaal, Pussycat en de Dolly Dots hadden hun populariteit voor een groot deel aan Toppop te danken. Zonder Toppop geen hit. Dus kwamen ze plichtsgetrouw naar de Toppop studio's om hun optreden te laten vastleggen door de ervaren Toppop regisseurs. De popbladen Muziek Express, Popfoto en later Hitkrant sloten daar naadloos bij aan. Als Bryan Ferry met zijn *Roxy Music* nu toch in de Toppop-studio's stond, konden de fotografen meteen een fotosessie doen en stonden de muziekbladen weer vol met de nieuwste idolen.

8 Toppop werd een begrip. Niet alleen in Nederland, maar ook wereldwijd. De buitenlandse artiesten hadden gehoord over het programma en kwamen graag naar Nederland, met een tussenstop in Londen om ook voor het soortgelijke BBC tv-programma *Top Of The Pops* hun act te doen.

Op 22 september 2020 vierde Toppop zijn 50ste verjaardag. Dat was reden voor AVROTROS om uitgebreid aandacht te besteden aan dit populaire tv-programma. Er werden een reeks 'Het beste van 50 jaar Toppop' tv-uitzendingen en een tv-documentaire 'Het Verhaal van Toppop' uitgezonden. Ook kwamen er wekelijkse radioshow's op Radio 5 en werd het programma door social media in het zonnetje gezet. Ruim dertig jaar na de laatste aflevering in 1988 is Toppop nog steeds een begrip.

Het Toppop YouTube kanaal heeft meer dan 600.000 abonnees. Wereldwijd stemmen ruim twee miljoen kijkers dagelijks af op dit kanaal, een unicum. Sommige optredens zijn meer dan 10 miljoen keer bekeken. Ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van Toppop is er nu dit boek met het verhaal van Toppop met talloze foto's uit het rijke archief.

Toppop Yeah! is vijftig jaar en nog steeds springlevend!

DE HOOGTEPUNTEN UIT TOPPOP

MOEF GA GA

De publieke omroep AVRO, nu AVROTROS, heeft een geschiedenis met popmuziek. Al in de jaren zestig van de vorige eeuw zond zij jeugdprogramma's uit als *Studio Stalles* waar bijvoorbeeld Paul Simon zijn internationale debuut maakte op tv, maar ook The Who een eigen tv-special had, waarin hun iconische *My Generation* een wereldpremière kreeg. Ook ABBA's Björn Ulvaeus kreeg met zijn folk-groepje The Hootenanny Singers een tv-special, waarbij hij zelfs in het Nederlands zingt. De AVRO was er vroeg bij.

Maar het werd pas echt serieus met de programma's *Vjoew*, *Moef Ga Ga* en *Doebidoe*. Deze popprogramma's met titels in typisch tienerjargon uit de jaren zestig stonden garant voor soms opzienbarende tv-optredens van wat later wereldsterren werden: In *Vjoew* zorgde de Engelse BBC-discjockey John Peel in 1967 voor unieke opnamen met The Who en Tyrannosaurus Rex, later T.Rex geheten. *Moef Ga Ga* met de flitsende stijl van regisseur Bob Rooyens was een opzienarend programma, dat soms vanaf locatie werd gefilmd, zoals bijvoorbeeld vanaf de afbraakpanden op de Amsterdamse Kattenburg. Artiesten zoals Arthur Conley, Love Affair en Manfred Mann keken hun ogen uit.

LARS BOOM EN AD VISSER

DOEBIDOE VOORGANGER TOPPOP

10 In *Doebidoe*, de voorganger van Toppop, experimenteerde de latere Toppop bedenker en regisseur Rien van Wijk met de aankomende ster David Bowie die zijn hit *Space Oddity* zong. Of Joe Cocker met *With A Little Help From My Friends*. Hij maakte ook tv-specials rond Deep Purple, Chicago en Black Sabbath met Ozzy Osbourne.

Doebidoe was nog een echt tv-magazine: een item over mode, dan een optreden van een groep en dan weer een item over de hippies op de Amsterdamse Dam. Het programma was echter maandelijks. En Rien van Wijk merkte dat sommige optredens het heel erg goed deden bij de kijkers, zoals de no. 1-hits uit die tijd als *Eloise* van Barry Ryan en *Lea* van The Cats. Hij zag dat in Engeland het wekelijkse BBC-programma *Top Of The Pops* al zes jaar lang enorm goed scoorde. In dat programma kwamen de artiesten wekelijks voorbij met hun nieuwste hit door middel van optredens in de studio, met publiek erbij. Rien wilde ook zo iets, maar dan zonder publiek. Wel een wekelijkse show gebaseerd op een ranglijst van platen die de jeugd zelf kon kiezen door het insturen van een briefkaart. In *Doebidoe* was hij al begonnen met een 'Tip 5'. Dat zou ook de basis worden van Toppop.

TOP POP

RIEN VAN WIJK EN RACHEL VAN GELDER

Tijdens zijn vakantie in Griekenland bedacht Rien de naam *Top Pop*. Later werd het *Toppop*, maar in zijn programmavoorstel aan de AVRO directie was het nog AVRO's *TOP POP*. In het A4-tje waarin hij de synopsis beschreef, stelde hij voor, dat het wekelijkse programma iedere dinsdagavond van half acht tot acht uur moest worden uitgezonden. En dat iedere kijker per briefkaart kenbaar kon maken welke groep of artiest hij of zij de volgende week terug wilde zien of wie er nieuw bij moet komen. Hij ging er vanuit dat als er 5 à 6 artiesten per halfuur uitzending zouden worden opgenomen er elke week 2 à 3 nieuwe artiesten moesten worden opgenomen, plus voor elke week een presentatie. De opname-methode op Ampex, waarop in die tijd tv-programma's werden opgenomen omschreef hij als volgt: 'In verband met kwaliteitsverlies zal ik de Ampex tijdens de opnamen monteren of assembleren, zodat bij een aankondiging de juiste band die eerder is opgenomen onmiddellijk rechtstreeks op de uitzendband gaat. De filmcabine, waarin de eerder opgenomen optredens verzameld worden, zal een belangrijk onderdeel van het geheel vormen. Indien de tijd het toelaat zal van iedere artiest een tweede opname worden gemaakt zodat deze

bij prolongatie afwisselend uitgezonden kan worden.'

Rien van Wijk was niet alleen bedenker en regisseur van het programma, hij selecteerde in eerste instantie ook de artiesten en was dus ook de samensteller. Regieassistente vanaf de eerste uitzending was Rachel van Gelder. Danseres Penney de Jager was al aanwezig vanaf de eerste proefopname op 28 augustus 1970. Er werd in die maand augustus driftig gezocht naar kandidaten voor de presentatie. Begin september vonden er screentests plaats waarvoor o.a. producer/zanger Peter Koelewijn, Phonogram-labelmanager Ad Visser, AVRO-dj's Cees van Zijtveld, Lars Boom en Karel van der Graaf kwamen opdagen. De keus viel uiteindelijk op Ad Visser die dit hoorde op zijn vakantieadres. Samen met Lars Boom vormde hij het presentatie-duo. Lars Boom viel na de eerste twee uitzendingen af en Ad gingt alleen verder samen met Penney. Als studio kwam de leegstaande Studio Bellevue op de Leidsekade in Amsterdam goed van pas. In Hilversum werden nieuwe studio's gebouwd. Studio Bellevue was vooral bekend van legendarische programma's als *Fanclub* van de VARA en *Hoepla* van de VPRO waar Pink Floyd en Jimi Hendrix ooit optraden.

ALGEMEENE VEREENIGING "RADIO OORLOEP"

- televisie -

programma: AVRO TOP POP
afdeling : Jeugduitzendingen
opname : 28-8-1970
studio : Bellevue
uitzend. : proefopname
regie : Rien van Wijk
ass. : Rachel van Gelder

PROEFOPNAME "AVRO TOP POP"

Medewerkenden: Penny de Jager
The Peddlers

NOS-medewerkenden:

opnameleider - Rogmans
belichter - Harmsen
camera - v.d. Bogaard/Bode/Doets/Vreeswijk
dolly - v.d. Houten
toneelm. - Roy/Bourgonje/Karsemeyer
Hoofd geluid - Roeters
Hoofd Beeld - v.d. Broek
Schakeltechnicus
Geluidsassistenten
Beeldtechnici
Elektriciens

Kleedster: 28/8: 1x 13.00 tot 22.00 uur

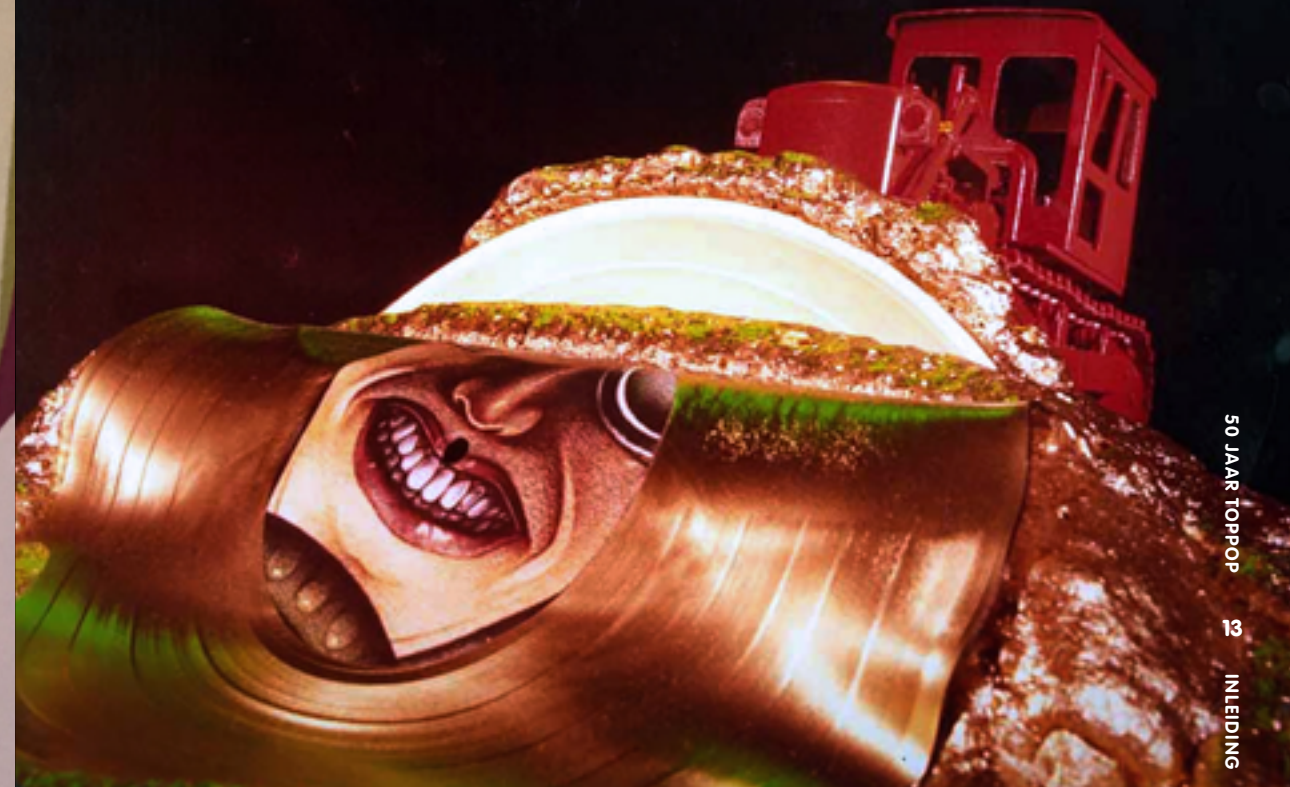
Make-up: 1x v.a. 13.30 uur

Fotograaf: 14.00 tot 22.00 uur

Fliekabine: 11.00 tot 22.00 uur

Werkchema: 09.00 -10.00 reis
10.00 -11.00 basisli.+ uitl.+ voorber.
11.00 - 12.30cam. rep.
13.30 -14.00 voorber. reg.
14.00 -17.00 REGISTRATIE TVR-M + cam. rep.
19.00 -22.00 REGISTRATIE TVR-M + cam. rep.

Silversum, 27-8-1970
vg/40 ex.

18.45 **PIPO DE CLOWN** (NOS)

18.55 ■ **KLEUR ■ NIEUWS** (NOS)

19.04 **DEN HAAG VANDAAG** (NOS)

19.09 **KUNSTSIGNALERING** (NOS) — Aan toneelpremières, nieuw geopende tentoonstellingen of nieuwe literaire uitgaven wordt in dit programma aandacht besteed. Eindredactie: Gerard Soeteman. Regie: Cor van Leeuwen.

avro

19.30 **AVRO'S TOPPOP** — Eerste, wekelijks uit te zenden

Penny de Jager danst door dit muziekprogramma, dat ná vandaag door het kijkerspubliek wordt samengesteld. Dat gaat immers kenbaar maken, welke artiest men herhaald wil zien. Deze (eerste) uitzending is aan de hand van de hitlijsten tot stand gekomen.

popshow. Optredenden: Earth and Fire („Wild and exciting“), The Peddlers („Tell the world we are not in“), Bonnie St. Claire („I won't stand between them“), Moebius Bottle („Oh my mother“), Telephone („Wandering“), Aphrodite's Child („Spring, summer, winter and fall“), de Arizone Swamp Company („Tennessee Woman“) en groepen, die bovenaan de Nederlandse hitparade staan. Medewerking verleent: Penny de Jager. Grafiek: Frans Schupp. Camera: Cor de Jager. Organisatie: Rachel van Gelder. Productie en regie: Rien van Wijk. — Na deze eerste uitzending bepaalt de kijker zèlf, welke artiesten hij/zij in „AVRO's Toppop“ wil zien. De bon, op pagina 37/57, is het „kijkersformulier“, waarop de kijker de artiest van zijn/haar keuze aangeeft, die, door een meerderheid gekozen, de volgende week weér op het scherm komt. Ook kunnen tips voor de top worden gegeven, om een eigen hitparade samen te stellen. (Zie ook **Vandaag**.)

20.00 ■ **KLEUR ■ JOURNAAL EN WEEROVERZICHT** (NOS)

20.20 ■ **KLEUR ■ MUZIEK IS TROEF (1)** — Kleurrijk kijk- en luisterprogramma, waarin onder meer: Martine Bijl; Ben Cramer; jong talent; platen-nieuws met de Griekse zangeres Dora Giannakopoulou; muziek-kalender; Benny Behr en Sem Nijveen in een muzikale kegelquiz. Presentatie: Pim Jacobs. Redactie: Carlo v. d. Vegt en Henk v. d. Molen. Muzikale leiding: Rogier van

AANKONDIGING EERSTE TOPPOP 22 SEPTEMBER 1970

